

Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen

Samen werken we aan een duurzaam en sociaal Zuid-Holland

MVOI-Actieplan B: de Invulling

Start ▶

Management samenvatting

Een duurzaam en sociaal Zuid-Holland. Dat is waar we aan werken. Het Actieplan Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI) helpt ons daarbij. Centraal staat de vraag hoe we als provincie met onze inkopen – een bedrag van ca. 350 miljoen euro per jaar – kunnen bijdragen aan het behalen van doelen op de MVOI-thema's klimaat, milieu, circulair, ketenverantwoordelijkheid, diversiteit & inclusie en Social Return on Investment (SROI).

Hoe we dit doen is vastgelegd in dit MVOI-Actieplan B: de invulling. Uitgangspunt hierbij vormen de maatschappelijke doelen en afspraken waar wij ons als provincie aan hebben verbonden. Deze doelen en afspraken hebben we omgezet in een MVOI-ambitieweb voor de provincie Zuid-Holland. Een groei-model waarmee we de ambities koppelen aan haalbare MVOI-resultaten. Per domein binnen de organisatie is vervolgens uitgezocht hoe we met onze inkopen en aanbestedingen al bijdragen aan deze doelen en wat we nog meer kunnen om dit beter en sneller te doen. De resultaten zijn vastgelegd in een overzicht per MVOI-thema en in inkoopstrategieën per domein binnen de organisatie. Een samenvatting hiervan op hoofdlijnen staat weer-gegeven in de tabel op de volgende pagina.

De conclusie is dat er al veel gebeurt op het sociaal en duurzaam gebied bij de inkopen en aanbestedingen van de organisatie. Zo wordt binnen de provinciale infrastructuurprojecten sinds kort gewerkt met de Milieukostenindicator (MKI) om milieu-impact van projecten in beeld te brengen en waar mogelijk te beperken. Ook is een monitoringsdashboard ontwikkeld waarmee inzichtelijk wordt hoe duurzaam we al inkopen. Daarnaast stimuleren we bijvoorbeeld de inzet

van biobased en hergebruikte materialen en zetten we in op hoogwaardiger hergebruik van provinciale reststromen, zoals bijvoorbeeld bermmaaisel of asfalt. Ons hoofdgebouw van het provinciehuis is in hoge mate circulair gerenoveerd en in ons bedrijfsrestaurant vind je steeds vaker duurzame maaltijden. Meer dan genoeg om echt trots op te zijn dus! En deze ontwikkelingen willen we graag verder uitbreiden.

We zien dat het meeste effect plaatsvindt binnen de uitvoerende domeinen. Andere domeinen blijken een noodzakelijke basis te bieden om impactvolle MVOI-inkopen en aanbestedingen binnen uitvoerende domeinen te kunnen doen. Dit doen zij met specifieke kennis op beleidsvorming en op de MVOI-thema's. Daarbij is hun rol als aanjager onmisbaar. Ook herkennen we dat in verhouding kleine inkopen van grote invloed kunnen zijn op de uitstraling van de organisatie. Samenwerking en afstemming is dus een onmisbare voorwaarde voor succes.

MVOI is een doorlopend proces met een looptijd van drie jaar voor dit actieplan. Vanaf nu ligt de focus op het verbeteren, vastleggen en uitvoeren van de afspraken die we hebben gemaakt en op het verfijnen van onze inkoopstrategie. Monitoring van de voortgang en grip krijgen op de kosten en baten zijn daarbij belangrijke aandachtspunten. Uitgangspunt is dat we MVOI invoeren binnen de bestaande financiële en personele kaders. Daarvoor moeten we dus slimmer en meer integraal werken. Mocht er toch nog meer nodig zijn om doelen te behalen dan gaat hier een bestuurlijk besluit aan vooraf. Op deze manier maken we het werken met MVOI onderdeel van ons DNA.

Thema	Inkoopdoelen en aandachtspunten inkoopstrategie algemene samenvatting	Datum gereed
Algemeen	We stellen medewerkers in staat om MVOI-gericht in te kopen. Dit doen we met trainingen met blijvende aandacht voor MVOI thema's, geven inzicht in de mogelijkheden, gebruiken uniforme formats bij uitvragen, verminderen administratieve lasten en voorkomen onnodig zware criteria en eisen.	2025
 Klimaat	<ul style="list-style-type: none"> • Toepassingsmogelijkheden van de drie planetaire MVOI-thema's klimaat, milieu, inclusief biodiversiteit en circulair verschillen per domein, per cluster (zie hiervoor de specifieke uitwerkingen). • Algemeen geldt dat we MVOI zo vroeg mogelijk, tijdens de initiatieffase, en integraal meenemen. Binnen de aanbestedingen grijpen we kansen om de MVOI- thema's te versterken. • We stellen een onderzoek in om inzicht te krijgen in de kosten/baten van MVOI-eisen, -criteria en -maatregelen. • Bij aanbestedingen passen we zoveel mogelijk de ladder van circulariteit toe, de R-ladder, en blijven we zoeken naar oplossingen die hoger op deze ladder staan. • We moedigen emissieloos vervoer aan bij onze ondernemers. Daar waar de Gids Proportionaliteit en de Aanbestedingswet 2012 het toelaten kan emissieloos transport opgenomen worden als eis of gunnings-criterium. 	2025-2026
 Milieu		
 Circulair		
 Social Return	Nadat de provincie Zuid-Holland het SROI-beleid (Social Return on Investment) heeft vastgesteld, toetsen we alle inkoopopdrachten voor diensten en werken groter dan de Europese drempelwaarde op de mogelijkheid om kwetsbare doelgroepen te laten betrekken bij de uitvoering van de opdracht door de opdrachtnemer.	2025
 Diversiteit & Inclusie	Nadat provincie Zuid-Holland intern een D&I-beleid (Diversiteit en Inclusie) heeft vastgesteld, onderzoeken we binnen welke aanbestedingen D&I kan worden toegepast.	2025
 Ketenverantwoordelijkheid	In samenwerking met deskundigen en de markt gaan we onderzoeken welke verdere stappen we kunnen zetten om ervoor te zorgen dat ondernemers in de productieketen nog meer hun verantwoordelijkheid nemen voor goede omstandigheden voor mens, natuur en milieu.	2026

Inhoudsopgave

Management samenvatting		2
Inhoudsopgave		4
1.	Inleiding	5
2.	PZH Ambitieweb	6
3.	Verdieping MVOI-thema's	8
Thema 1	Milieu & biodiversiteit	9
Thema 2	Klimaat	12
Thema 3	Circulair	15
Thema 4	Diversiteit & Inclusie	18
Thema 5	Ketenverantwoordelijkheid	21
Thema 6	Social Return On Investment (SROI)	24
4.	Inkoopdoelen en aandachtspunten inkoopstrategie	27
5.	MVOI na MVOI-Actieplan B	28
Bijlagen		30
Bijlage 1:	Doelen uit coalitieakkoord provincie Zuid-Holland	31
Bijlage 2:	Domein Economie & Energie	34
Bijlage 3:	Domein Uitvoering	35
Bijlage 4:	Domein Bedrijfsvoering Cluster Communicatie	36
Bijlage 5:	Domein Bedrijfsvoering Cluster I&A	37
Bijlage 6:	Domein Bedrijfsvoering Cluster Facilitair	38
Bijlage 7:	Domein Bedrijfsvoering Cluster HR	39
Bijlage 8:	Domein Water, Klimaat & Natuur	40
Bijlage 9:	Domein Bestuur & Omgeving	41
Bijlage 10:	Betekenis schaalverdeling MVOI-ambitieniveaus	42

1. Inleiding

Met MVOI naar een duurzaam en sociaal Zuid-Holland

Een duurzaam en sociaal Zuid-Holland. Dat is waar we aan werken. Het Actieplan Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI) helpt ons daarbij. Centraal staat de vraag hoe we als provincie met onze inkopen – een bedrag van ca. 350 miljoen euro per jaar – kunnen bijdragen aan het behalen van doelen op de MVOI-thema's klimaat, milieu, circulair, ketenverantwoordelijkheid, diversiteit & inclusie en Social Return on Investment (SROI).

Op 24 november 2022 hebben we het [Manifest MVOI](#) ondertekend. Een jaar later, op 24 november 2023, kwam het [MVOI-Actieplan A: de aanpak](#). De afgelopen periode is gewerkt aan dit MVOI-Actieplan B: de invulling. Uitgangspunt hierbij vormden de maatschappelijke doelen en afspraken waar wij ons als provincie aan hebben verbonden (zie bijlage 1). Deze doelen en afspraken hebben we omgezet in een MVOI-ambitieweb voor de provincie Zuid-Holland (H2). Daarna hebben we per domein binnen de organisatie uitgezocht hoe we met onze inkoop al bijdragen aan deze doelen. En wat we nog meer kunnen om dit beter en sneller te doen (H3). De resultaten van deze aanpak zijn vastgelegd in een overzicht per MVOI-thema (H4) en in inkoopstrategieën (H5) per domein.

Kortom, het MVOI-Actieplan B laat zien wat de provincie Zuid-Holland wil bereiken met de zes MVOI-thema's. Het laat ook zien in welke domeinen deze ambities het beste bereikt kunnen worden door middel van inkopen en aanbestedingen.

Het MVOI-ambitieweb als groeimodel

MVOI is van ons allemaal. We hebben ontdekt dat het houden van ambitiewebsessies een goede manier is om iedereen in de organisatie bij MVOI te betrekken. Ook zien we dat de ambities van de domeinen op de thema's verschillen van elkaar en van het algemene ambitieweb van de provincie Zuid-Holland. Dat is normaal: de inkopen en aanbestedingen met de meeste invloed vinden vooral plaats bij de uitvoerende domeinen. Maar dit betekent niet dat de domeinen die minder inkopen ook minder ambitieus zijn. Integendeel, de specifieke kennis van deze domeinen is noodzakelijk om bij andere domeinen impactvolle MVOI-inkopen te kunnen doen. Zowel hun kennis op beleidsvorming, als op de MVOI-thema's zelf. Daarbij is hun rol als aanjager onmisbaar. Ook kunnen relatief kleine inkopen van grote invloed zijn op de uitstraling van de organisatie. Het is goed om uit te spreken dat het proberen te halen van de hoogste ambitie geen doel op zich is. Ambitieuw zijn is belangrijk, en het moet passen bij de MVOI-resultaten die je met je inkopen en aanbestedingen kunt behalen. In sommige gevallen zijn alle ambities bepaald, in andere gevallen zitten we nog in het proces. Dit past allemaal binnen onze aanpak; de MVOI-aanpak is een groeimodel.

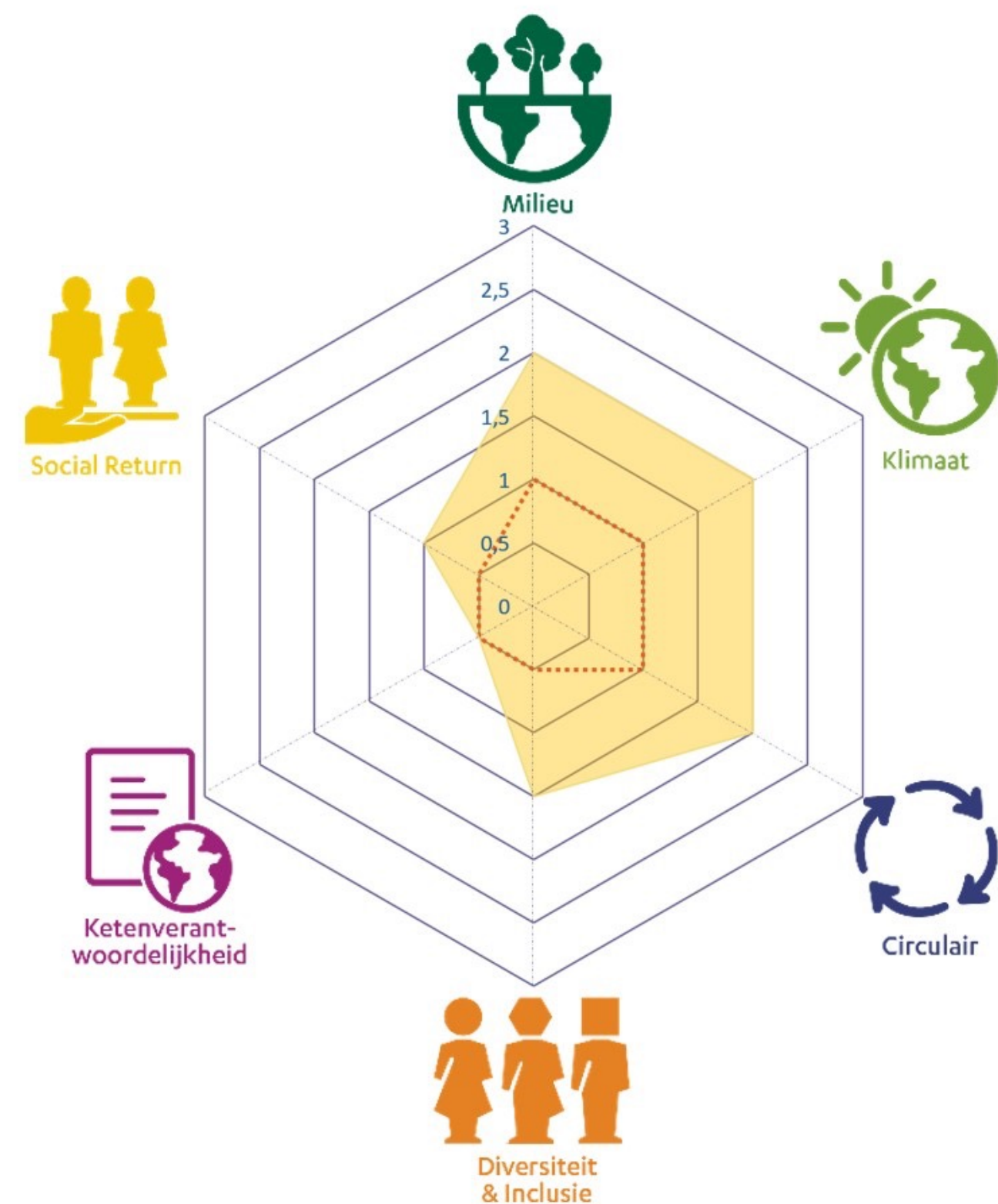
En nu?

Nu begint het belangrijke werk! Vanaf het derde kwartaal van 2024 richten we ons op het verbeteren, vastleggen en uitvoeren van de afspraken die we hebben gemaakt en op het verfijnen van onze inkoopstrategie (H6). Monitoring van de voortgang en grip krijgen op de kosten en baten zijn daarbij belangrijke aandachtspunten. Voorwaarde is dat we MVOI invoeren binnen bestaande budgetten en met het huidige personeel. Daarvoor moeten we dus slimmer en meer integraal werken. Mocht er toch nog meer nodig zijn om doelen te behalen dan gaat hier een bestuurlijk besluit aan vooraf. Op deze manier maken we het werken met MVOI onderdeel van ons DNA.

Figuur 1: stappenplan MVOI

2. PZH Ambitieweb

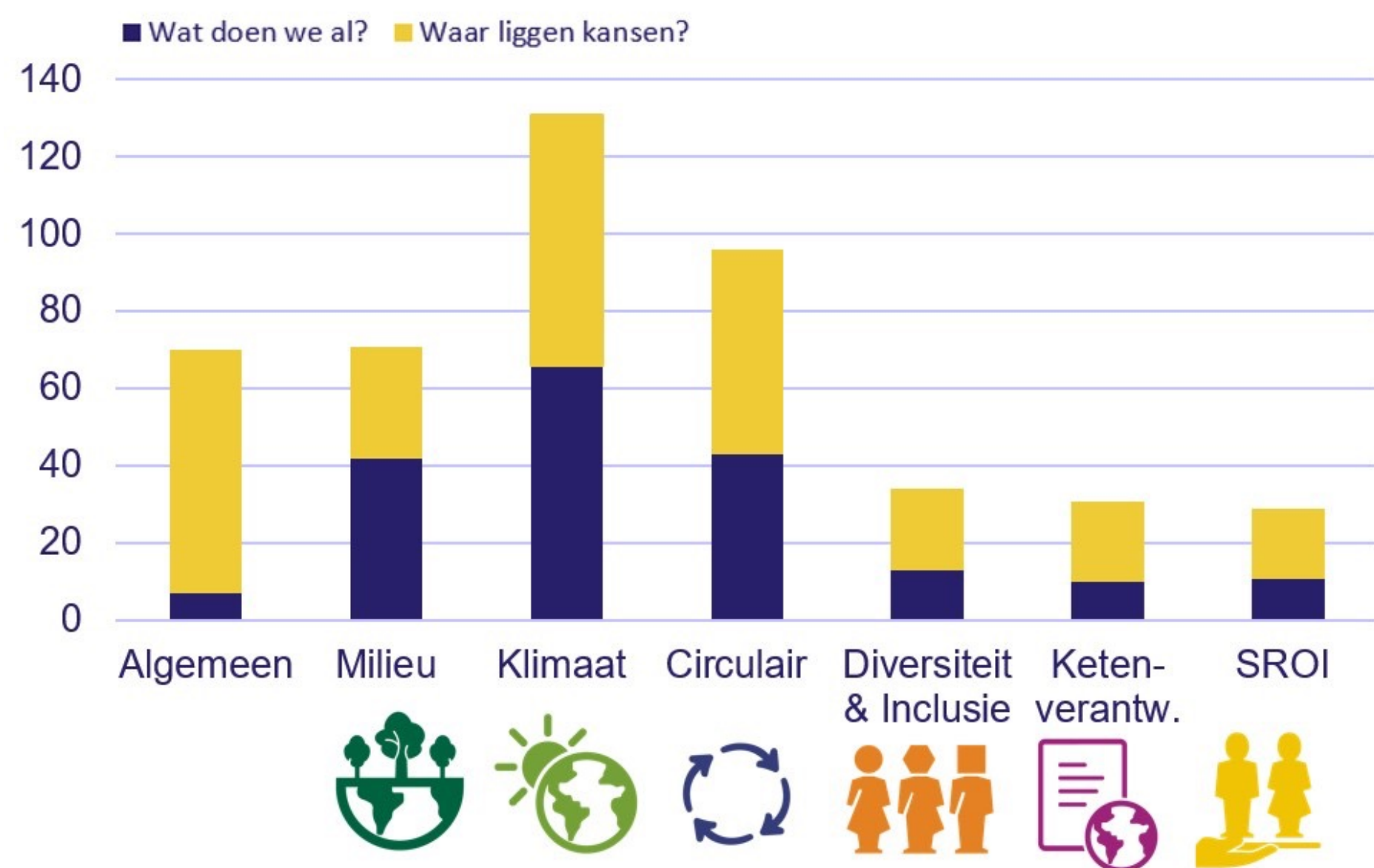
“In onze inkoop en bedrijfsvoering zijn duurzaamheid, innovatie, sociale aspecten en circulariteit randvoorwaardelijk. Hiermee geven we als organisatie het goede voorbeeld van wat wij van onze inwoners, ondernemers en bedrijven in de provincie vragen.” (Coalitieakkoord provincie Zuid-Holland 2023 -2027, pag. 33). We werken als provincie aan maatschappelijke doelen, MVOI is een belangrijk instrument om hieraan te werken. Deze doelen hebben we vertaald in een algemeen MVOI-Ambitieweb voor de provincie Zuid-Holland. De ambities zijn gebaseerd op maatschappelijke doelen en akkoorden, met als uitgangspunt het coalitieakkoord: Krachtig Zuid-Holland 2023-2027 (zie bijlage 1). Dit MVOI-Actieplan maakt inzichtelijk hoe deze doelen te bereiken via onze eigen inkopen en aanbestedingen.

Hoe werkt het?

Een ambitieweb is een hulpmiddel om sociale en duurzaamheidsambities per thema gestructureerd vast te leggen. Het werkt als volgt. Het eindpunt op een thema-as geeft [het ambitieniveau](#) op een bepaald thema weer. De lijn die de eindpunten met elkaar verbindt, maakt het echte web. Dit is het deel dat geel is gemarkeerd. De rode stippellijn laat zien hoe onze organisatie nu presteert op de MVOI-thema's. Dit zien we als het startpunt. De betekenis van de thema's staat beschreven in Hoofdstuk 3.

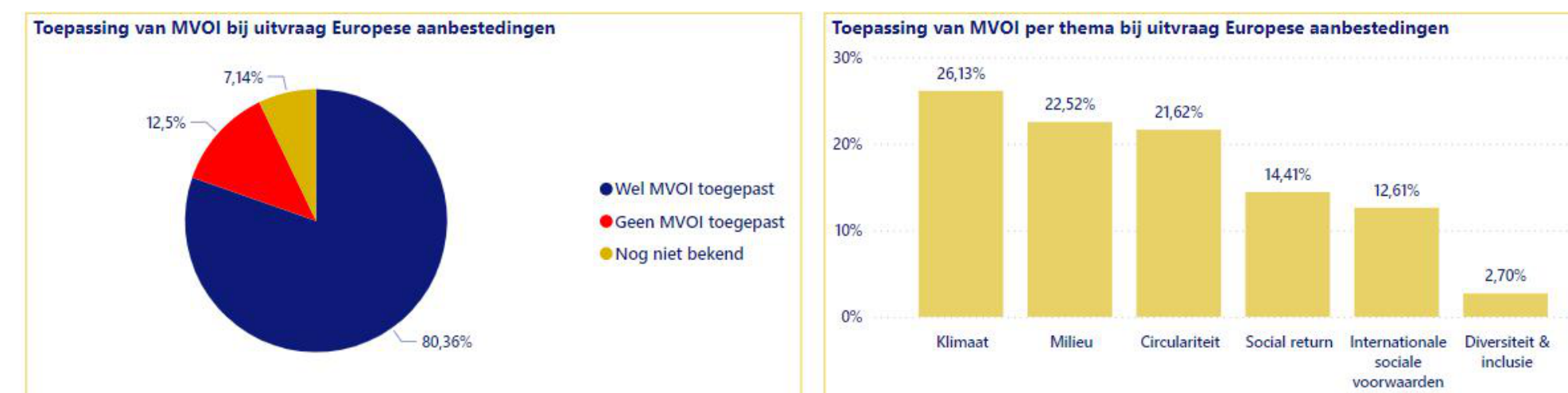
Uitwerking per thema

Per thema is uitgewerkt wat het thema inhoudt en binnen welk domein de ambities het beste kunnen worden ingevuld (H3). Om dit te bepalen is gebruik gemaakt van de informatie die is verzameld in ambitiewebsessies per domein. Tijdens deze bijeenkomsten hebben we de mensen gevraagd wat er op dit moment gebeurt op MVOI (startpunt), welke ideeën er nog meer zijn om MVOI uit te breiden en welke MVOI-ambities haalbaar zijn met inkopen en aanbestedingen die plaatsvinden binnen het domein. Door op de thema's te klikken ga je naar de betekenis en de uitwerking van het desbetreffende thema.

Figuur 2: MVOI in ambitiewebsessies: wat doen we al en waar liggen kansen?

Uit de ambitiewebsessies komt naar voren dat er al ontzettend veel gebeurt op gebied van MVOI (figuur 2: blauwe balkjes in de grafiek) en dat er ook veel ideeën zijn (figuur 2: gele balkjes in de grafiek) om MVOI nog nadrukkelijker toe te passen. Er is ook een verschil zichtbaar tussen de thema's: de planetaire thema's (milieu, klimaat, circulair) worden vaker toegepast dan op de sociale thema's (diversiteit & inclusie, ketenverantwoordelijkheid, SROI). Op de planetaire thema's ziet men ook meer kansen. De MVOI-toepassingen zijn ook feitelijk terug te vinden in onze inkoopdatabase (zie figuur 3). Bij 80% van de Europese aanbestedingen is MVOI op de een of andere manier in de uitvraag meegenomen.

Figuur 3: MVOI in de aanbestedingsuitvraag

Toepassing per domein

Bekeken is binnen welke domeinen de verschillende MVOI-thema's op een goede manier toegepast kunnen worden bij inkoop en aanbestedingen. Hierbij is gelet op de kenmerken van de inkoop en aanbestedingen, de ambities, de doelstellingen en ervaringen. Het resultaat is weer gegeven in onderstaande tabel:

Domein	MVOI-thema					
	Milieu	Klimaat	Circulair	Ketenverantwoordelijkheid	Diversiteit & Inclusie	Social Return
Bestuur & Omgeving	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+
Uitvoering	++	+++	+++	++	+	+
Bereikbaarheid & Wonen	++	+++	+++	++	+	+
Water, Klimaat & Natuur	++	++	++	0/+	0/+	+
Economie & Energie	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+
Bedrijfsvoering	++	++	++	++	++	++

3. Verdieping MVOI-thema's

Milieu & biodiversiteit

1

Klimaat

2

Circulair

3

Diversiteit & Inclusie

4

Ketenverantwoordelijkheid

5

Social Return On Investment

6

+

Thema 1 Milieu & biodiversiteit

Thema 1 Milieu & biodiversiteit

Betekenis:

Milieubewust inkopen en aanbesteden betekent milieuverontreiniging (stikstofuitstoot), luchtverontreiniging en gebruik van schadelijke stoffen en pesticiden tegengaan. Dit vooral om de biodiversiteit te beschermen. Ook voedselverspilling tegengaan en water- en energiegebruik verminderen vallen hieronder.

Categorieën:

Milieuvriendelijke materialen en grondstoffen - Zuinig op water en bodem - Aandacht voor de leefomgeving - Natuurinclusief inkopen en aanbesteden - Positieve impact op de biodiversiteit

PZH-doelstelling:

- Stikstofuitstoot beperken
- In stand houden en herstellen van de biodiversiteit
- Zowel binnen als buiten de natuurgebieden maatregelen treffen die de biodiversiteit versterken
- Verbetering waterkwaliteit realiseren
- Volgen van bodem- en water-sturend beleid (landelijk)
- Bij werkzaamheden rekening houden gevoeligheid bodemdaling

MVOI-Niveau	Huidig	1	Ambitie	2
Betekenis	We brengen de huidige situatie op het thema in beeld, zetten in op een verbetering en evalueren de verbetering.		We behalen een meetbare en blijvende verbetering op het thema, hierbij leggen we MVOI vast in beleid, systemen en afspraken.	

Impact met inkopen:

De meeste impact op dit thema kunnen we maken bij de domeinen Uitvoering, Bereikbaarheid & Wonen, Bedrijfsvoering en op landschapsinrichting bij domein Water, Klimaat en Natuur. Ook gaan we op dit thema de verbinding zoeken met omgevingsdiensten.

Wat doen we al?

Voorbeelden waarbij eisen en wensen op dit thema worden toegepast bij inkopen en aanbestedingen zijn:

- o Bindende richtlijnen in concessies voor: elektrische bussen, duurzame brandstoffen als [waterstof](#), elektrische en hybride waterbussen en goede fietsvoorzieningen van en naar OV-haltes
- o Inzetten van emissieloos bouwmaterieel
- o Toepassen milieukostenindicator (MKI)
- o Toepassen van emissiearm bouw materiaal
- o Realiseren van [walstroomkasten](#) langs vaarweg die provincie beheert
- o Uitvoeren van programma's om mensen uit de auto en in het OV te krijgen

- o Uitvragen plan van aanpak of kansendossier duurzaamheid/MVOI
- o Toepassen [ecologisch bermbeheer](#), waar mogelijk
- o Stimuleren faunapassages, natuurvriendelijke oevers en fauna en uittreedpunten
- o Meten van de voedselverspilling van catering op het provinciehuis
- o Eisen van biologische producten binnen aanbesteding evenementencatering

Kansrijke ontwikkelingen:

- Uitbreiden milieueisen in bestekken via Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek (CROW)
- Intensiveren faunabeheer (plan in voorbereiding)
- Standaard eis bermen met geselecteerd zaaigoed of verschralen
- Monitoren met Nectarindex
- Toepassen eis routekaart Schoon en Emissieloos Bouwen (SEB) niveau basis, waar mogelijk hoger
- Waterkwaliteit bevorderen i.s.m. met waterschappen

Wat is er nodig?

Er gebeurt al veel op het thema Milieu. Maar dit is nog niet voldoende om de gestelde doelen te kunnen behalen. Ambitieniveau 2 houdt in dat er blijvende en meetbare verbeteringen worden gerealiseerd. Dit betekent het verstevigen van de lopende toepassingen en het monitoren van de ontwikkelingen.

Actiepunten:

- Monitoring opzetten om vooruitgang op het thema bij te kunnen houden
- Contractmanagement versterken om ervoor te zorgen dat afspraken worden nageleefd
- De samenwerking intern verbeteren en tussen leverancier, inkoper en contractmanager
- Structureel doorvoeren (borgen) en uitbreiden van lopende toepassingen bij inkopen en aanbestedingen
- Vernieuwende toepassingen uitproberen

Thema 2 Klimaat

1

2

3

4

5

6

Thema 2 Klimaat

Betekenis:

Met inkopen en aanbestedingen klimaatverandering tegengaan, vooral door vermindering van de CO₂- uitstoot. Zo wordt de CO₂-voetafdruk van de organisatie verlaagd.

Categorieën:

CO₂ reductie – Energietransitie - Klimaatadaptatie

PZH-doelstelling:

- CO₂-reductie:
 - 25% reductie CO₂-uitstoot in 2025 t.o.v. 2015
 - 49% reductie CO₂-uitstoot in 2030 t.o.v. 2015 (landelijk 55%)
 - Klimaatneutraal in 2050
- Energiereductie van provinciale infrastructuur:
 - 25% reductie in 2030 t.o.v. 2015
 - Energieneutraal in 2050
- Mogelijkheden bieden voor energieopwekking langs provinciale infrastructuur, waar dit kosteneffectief en veilig kan
- Actualiseren Provinciale Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie
- Uiterlijk in 2030 zal het openbaar vervoer in Zuid-Holland vrij moeten zijn van schadelijke uitstoot

MVOI-Niveau	Huidig	1	Ambitie	2
Betekenis	We brengen de huidige situatie op het thema in beeld, zetten in op een verbetering en evalueren de verbetering.		We behalen een meetbare en blijvende verbetering op het thema, hierbij leggen we MVOI vast in beleid, systemen en afspraken.	

Impact met inkopen:

Er zijn veel kansen voor inkopen en aanbestedingen op het thema klimaat:

- Meeste impact bij domein Uitvoering, Bereikbaarheid & Wonen, Bedrijfsvoering en Natuur Netwerk Nederland (NNN)-inrichting bij domein Water, Klimaat & Natuur
- Mogelijkheden bij alle domeinen - waar de aanbestedingswet dit toelaat - via: benadrukken emissieloos reizen en kiezen voor klimaatbewuste opdrachtnemers

Wat doen we al?

Voorbeelden waarbij eisen en wensen op dit thema worden toegepast bij inkopen en aanbestedingen zijn:

- Bindende richtlijnen in concessies voor: elektrische bussen, duurzame brandstoffen als [waterstof](#), elektrische en hybride waterbussen en goede fietsvoorzieningen van en naar OV-haltes
- Inzetten van emissieloos bouwmaterieel
- Eisen van een Milieukostenindicator(MKI) berekening in sommige aanbestedingen
- Keuze voor CO₂-arme asfaltmengsels en beton

- o [3D geprinte deksloven](#) als duurzaam alternatief voor oeverconstructies
- o Toepassen van Biobrandstof (HVO) bij provinciale vaartuigen
- o Bedrijfsrestaurant provinciehuis Zuid-Holland: plantaardig aandeel voedsel vergroten, waar mogelijk ingekocht bij lokale leveranciers om vervoersbewegingen te verminderen
- o Informatisering & Automatisering (I&A): in aanbestedingen gunningsvoordeel geven aan CO2-gunstige ICT-voorzieningen en databeheer
- o Energieneutraal hoofdgebouw door energieopslag in de bodem, zonnepanelen en zeer goede isolatie
- o Energielabels vastgoed: minimaal energielabel A+ van gebouwdelen provinciehuis

Kansrijke ontwikkelingen:

- Milieukostenindicator-berekening (MKI) eisen in elk project en aanleveren van data voor MKI-prestatie en CO2-monitor
- Duurzaamheidsniveau moederbestekken + regiocontracten updaten
- Structureel klimaateisen toepassen in bestekken via [CROW](#) (Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek)
- Onderzoek energieopslag, -winning en op eigen infra
- Eis routekaart Schoon en Emissieloos Bouwen ([SEB](#)) niveau basis toepassen, waar mogelijk hoger
- Eisen kwalificatie 'Het nieuwe Draaien/Rijden/Frezen'
- Eisen Buyer Groupen toepassen, waaronder Buyer Group Wegverharding
- Jaarlijkse rapportage MKI- en CO2- prestaties opstellen
- Eisen overzicht energieverbruik gedurende levensduur
- Samenwerking met collega-overheden uitbreiden
- Onderzoek CO2-voetafdruk dataopslag: opschonen / hergebruiken / uitfasen niet-duurzame systemen

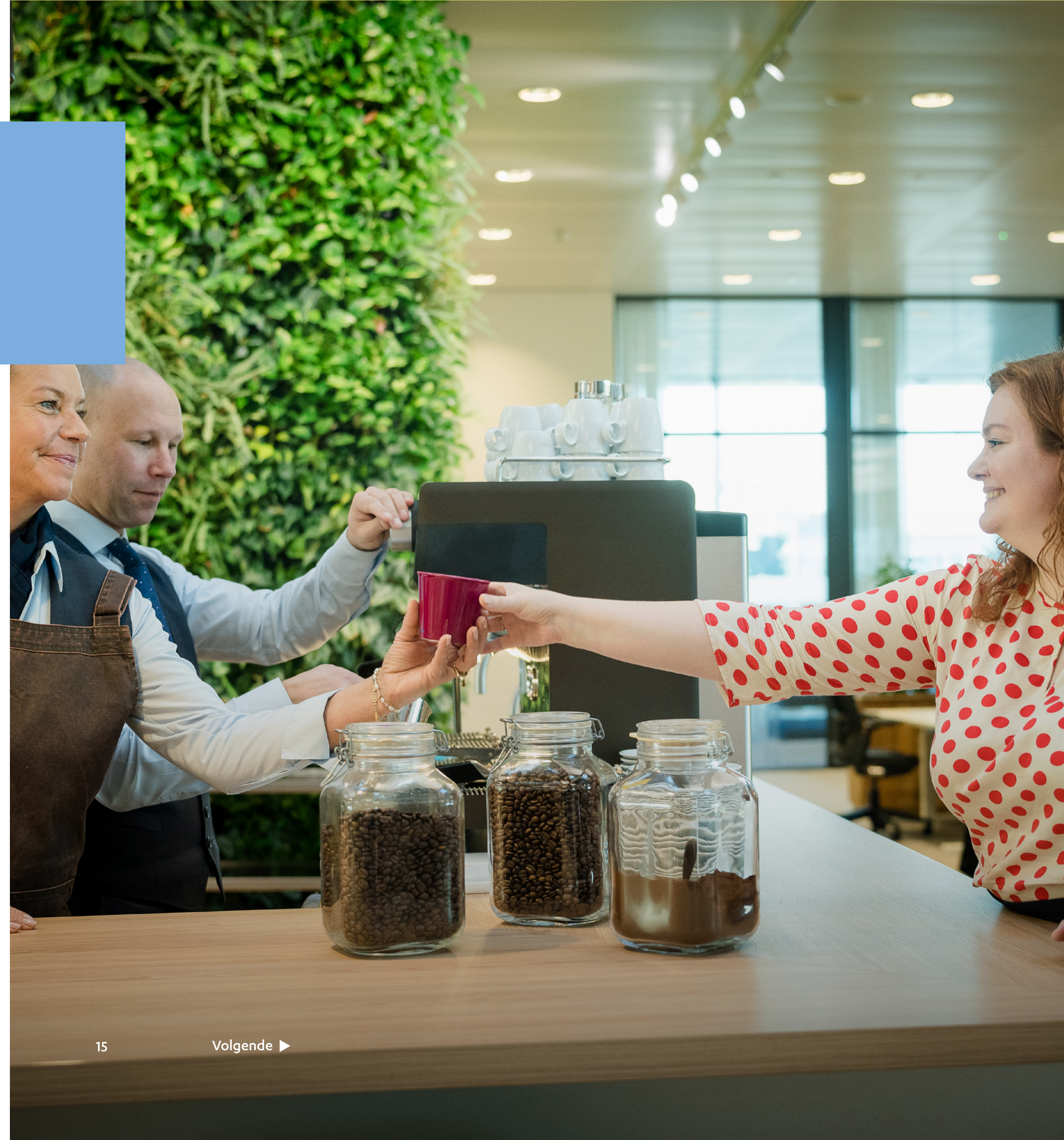
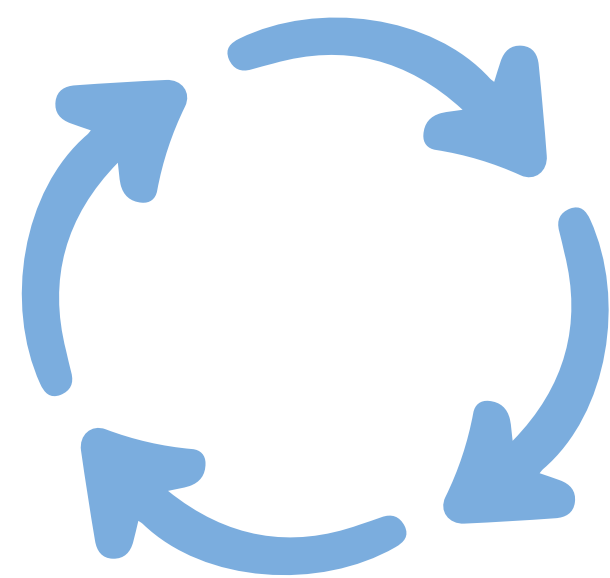
Wat is er nodig?

Er gebeurt al veel op het thema klimaat. Maar dit is nog niet voldoende om de gestelde doelen te kunnen behalen. Ambitieniveau 2 geeft aan dat er blijvende en meetbare verbeteringen worden gemaakt. Dus blijven we de lopende toepassingen versterken en de ontwikkelingen monitoren. Daarnaast is het belangrijk om in alle domeinen waar dit kan, standaard-toepassingen te ontwikkelen die een positieve bijdrage leveren aan het behalen van de doelen op dit thema.

Actiepunten:

- CO2-monitor uitbreiden en actief inzetten ten behoeve van bijsturing van beleid en uitvoering (Plan Do Check Act)
- Contractmanagement versterken om ervoor te zorgen dat de afspraken worden nageleefd
- De samenwerking intern verbeteren en tussen leverancier, inkoper en contractmanager
- Structureel doorvoeren (borgen) en uitbreiden van lopende toepassingen bij inkopen en aanbestedingen
- Vernieuwende toepassingen uitproberen

Thema 3 Circulair

Thema 3 Circulair

Betekenis:

Een circulaire economie helpen opbouwen. Grondstoffen worden schaarser en raken uiteindelijk uitgeput. Circulair inkopen maakt de inzet van grondstoffen zo klein mogelijk, stimuleert hergebruik van producten en materialen en verlengt de levensduur.

Categorieën:

Materiaalgebruik verminderen ([R-ladder](#)) - Biologisch materiaalgebruik

PZH-doelstelling:

- 50% minder gebruik primaire abiotische grondstoffen (mineralen, metalen en fossielen) in 2030
- Volledig circulaire economie 2050 in Zuid-holland
- Provinciale organisatie handelt circulair in bedrijfsvoering, facilitair, inkoop en aanbestedingen in 2030

MVOI-Niveau	Huidig	1	Ambitie	2
Betekenis	We brengen de huidige situatie op het thema in beeld, zetten in op een verbetering en evalueren de verbetering.		We behalen een meetbare en blijvende verbetering op het thema, hierbij leggen we MVOI vast in beleid, systemen en afspraken.	

Impact met inkopen:

Er zijn veel kansen voor inkopen en aanbestedingen op het thema circulair:

- Meeste impact bij domein Uitvoering, Bereikbaarheid & Wonen, Bedrijfsvoering en Natuur Netwerk Nederland (NNN)-inrichting bij domein Water, Klimaat & Natuur
- Mogelijkheden bij alle domeinen via:
 - o Kritisch beoordelen materiaalgebruik
 - o Circulariteit toepassen bij organiseren van kleine evenementen

Wat doen we al?

Thema circulair wordt al in ruime mate toegepast binnen inkopen en aanbestedingen. Voorbeelden van toepassingen zijn:

- o Toepassen van Milieukostenindicator (MKI) bij infrastructurele aanbestedingen
- o Brugonderdelen, waar mogelijk, hergebruiken door middel van de [bruggenbank](#)
- o Circulariteit maatregelen bij renovatie steunpunt Coenecoop
- o Stimuleren reductie van Single Use Plastic-verpakkingen binnen contracten voor producten
- o Gebruik refurbished koffiemachines binnen koffieaanbesteding
- o Inkoop van herbruikbare koffiebekers
- o [Circulair meubelcontract Gispen](#)
- o Hergebruik van materialen bij [renovatie hoofdgebouw provinciehuis](#), zoals Zuid-Hollands Ypenhout

Kansrijke ontwikkelingen:

- Experimenten met materialenpaspoort
- Experimenten met circulaire marktplaatsen
- Experimenteren met alternatieve, circulaire materialen en productiewijzen
- Stimuleren reductie materiaalverbruik via dimensioneren en staffelen
- Reststromenbeleid in ontwikkeling
- Eisen vermijden / herbruikbaar uitvragen verpakkingsmaterialen
- Updaten duurzaamheidsniveau moederbestekken + regiocontracten

Wat is er nodig?

Er gebeurt al veel op het thema circulair. Maar dit is nog niet voldoende om de gestelde doelen te kunnen behalen. Ambitieniveau 2 geeft aan dat er blijvende en meetbare verbeteringen worden gemaakt. Dus lopende toepassingen versterken en de ontwikkelingen monitoren.

Actiepunten:

- Circulaire infra monitor doorontwikkelen en inzetten ten behoeve van bijsturing van beleid en uitvoering (Plan Do Check Act)
- Contractmanagement versterken om ervoor te zorgen dat de afspraken worden nageleefd
- De samenwerking intern verbeteren en tussen leverancier, inkoper en contractmanager
- Structureel doorvoeren (borgen) en uitbreiden van lopende toepassingen bij inkopen en aanbestedingen
- Vernieuwende toepassingen uitproberen

1

2

3

4

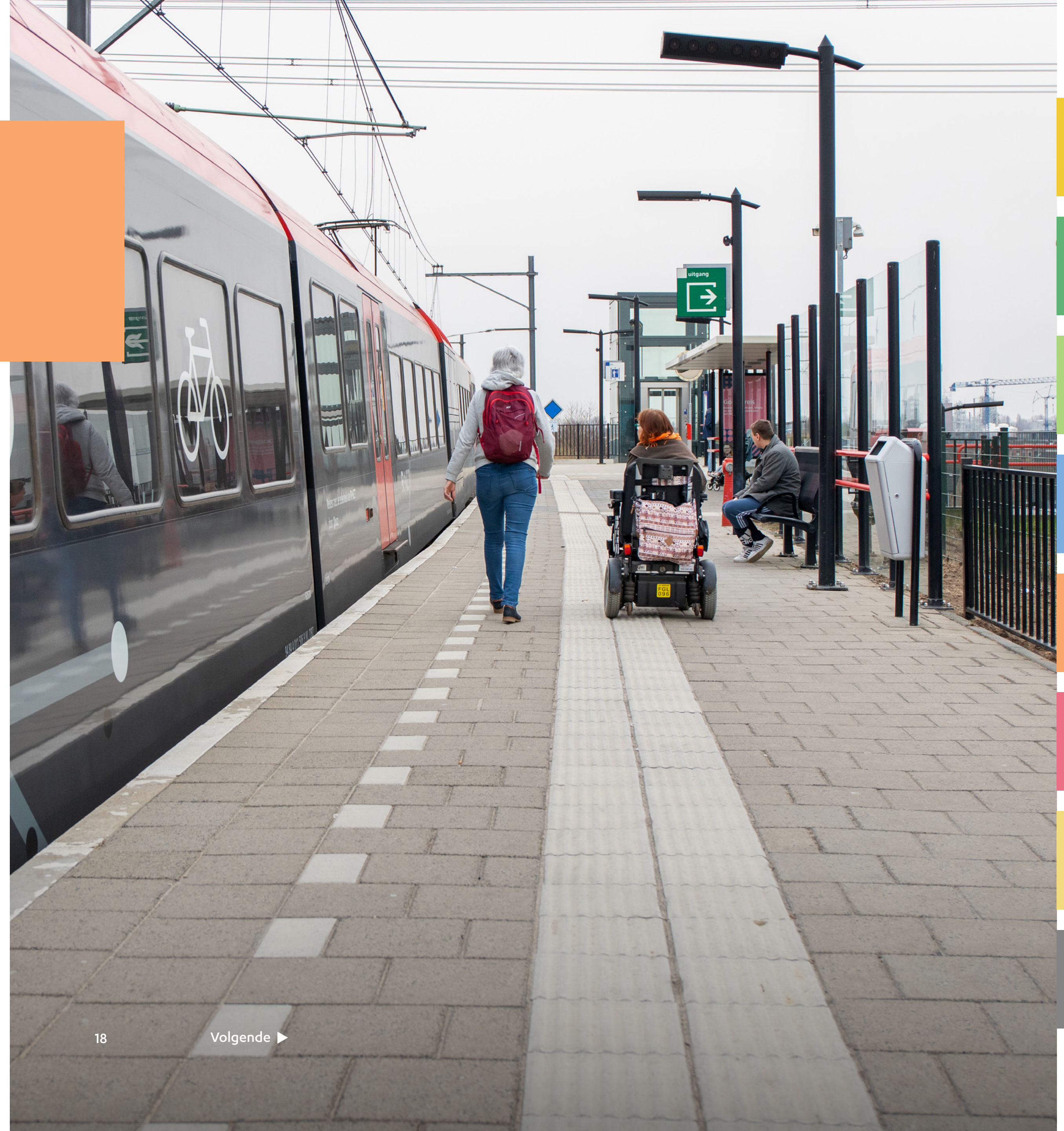
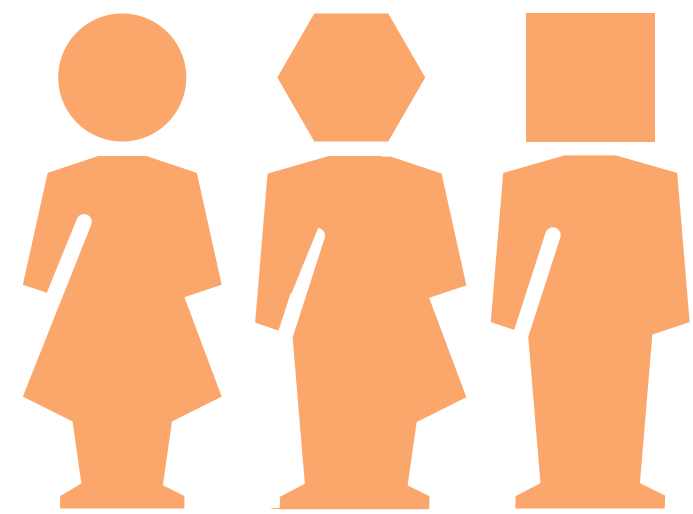
5

6

+

Thema 4

Diversiteit & Inclusie

Thema 4 Diversiteit & Inclusie

Betekenis:

Door inkopen en aanbesteden een diverse en inclusieve samenleving en bedrijfsleven stimuleren, waarin iedereen wordt behandeld en beoordeeld op wat ze kunnen en niet op wie ze zijn, van wie ze houden, waar ze vandaan komen of wat ze geloven. Diversiteit gaat over de verscheidenheid aan mensen in een organisatie. Inclusie over hoe diverse talenten tot hun recht komen en gewaardeerd worden.

Categorieën:

Etnisch-culturele diversiteit – Gender – Leeftijd – LHBTIQ+ - (exclusief arbeidsvermogen, dit valt onder SROI)

PZH-doelstelling:

- Coalitieakkoord provincie Zuid-Holland 2023-2027 (p.33): *“We ontwikkelen beleid om bewustzijn rondom diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie te vergroten en zetten daar een passend instrumentarium voor in. Gegeven de krapte op de arbeidsmarkt wordt binnen een jaar een strategisch HR-beleid opgesteld, met inachtneming van de hierboven benoemde punten.”*
- Charter diversiteit (9 oktober 2023): streven naar het behalen van een man-vrouwverhouding met een topfuncties van minimaal 60-49% tot medio 2027
- Charter diversiteit (9 oktober 2023): streven naar een % (% is nog onbekend) werknemers met een verminderd arbeidsvermogen conform de banenafpraak. Toename van 8,5% ten opzichte van de huidige situatie

MVOI-Niveau	Huidig	0,5	Ambitie	1,5
Betekenis	We wegen of MVOI in dit thema meegenomen kan worden.		We zetten in op een grote en blijvende verbetering op het thema, hierbij zetten we in op het betrekken en bewustmaken van de organisatie.	

Impact met inkopen:

Er zijn kansen voor inkoop en aanbestedingen van alle domeinen, gekoppeld aan de onderwerpen:

- Diversiteit bij communicatie
- Toegankelijkheid van communicatie
- Toegankelijkheid bouwwerken, vervoer en voorzieningen
- Inclusieve werkomgeving
- Bijdragen sociale veiligheid
- Divers werven en selecteren
- Leren en ontwikkelen

Wat doen we al:

Het thema wordt nog niet vaak meegenomen bij inkopen en aanbestedingen. Voorbeeld waarbij dit wel gebeurt is:

- Eisen op het gebied van digitale toegankelijkheid (cluster Communicatie en Informatisering & Automatisering)

Kansrijke ontwikkelingen:

- Cluster HR als voortrekker bij beleidsontwikkeling
- Blijvende inzet op thema bij toezegging mensen en middelen
- Bij elkaar brengen van verschillende activiteiten in de organisatie die het thema D&I raken
- Diverse aanbestedingen op korte termijn waarbij de inzet van personeel een rol speelt en dit thema meegenomen kan worden
- Voor cluster Communicatie wordt het thema gezien als een kans voor profilering via de wettelijke verplichting tot digitale toegankelijkheid en het uitgangspunt 'digitaal tenzij'

Wat is er nodig?

- Ambitieniveau 1,5 betekent dat we stappen zetten richting blijvende verbeteringen en de organisatie daarbij betrekken. Hierbij is het belangrijk de huidige situatie eerst in beeld te krijgen (niveau 1)
- Vanuit de domeinen is er behoefte geuit om het thema toe te passen. Aansluiten bij een provincie-brede aanpak heeft daarbij de voorkeur
- Ondersteuning vanuit de organisatie (beleid, opdracht en capaciteit) voor toepassen van het thema Diversiteit & Inclusie (D&I) is een voorwaarde Adviesvoorstel hiervoor is in ontwikkeling
- Advies is om beleidsplannen rondom D&I te koppelen aan beleidsplannen rondom Social Return On Investment (SROI)

Actiepunten:

- Beleid en doelen rondom D&I ontwikkelen, gekoppeld aan SROI
- D&I-beleid doorvertalen naar toepassing voor inkoop en aanbestedingen (inkoopstrategie per domein)
- Kennisontwikkeling op het thema stimuleren

Thema 5

Ketenverantwoordelijkheid

1

2

3

4

5

6

Thema 5 Ketenverantwoordelijkheid

Betekenis:

Veel van wat de overheid inkoopt heeft zijn oorsprong in landen waar respect voor mensenrechten, goede arbeidsomstandigheden en een milieuvriendelijk productieproces niet vanzelfsprekend zijn. Dit kan ook voorkomen in Nederland. Overheden kunnen leveranciers stimuleren om hun ketenverantwoordelijkheid te nemen en misstanden in hun ketens te voorkomen of aan te pakken.

Categorieën:

Eerlijke handel – Rechten en regels van mens, natuur en milieu

PZH-doelstelling:

Geen doelstellingen

MVOI-Niveau	Huidig	0,5	Ambitie	0,5
Betekenis	We wegen af of MVOI in dit thema meegenomen kan worden.		We wegen af of MVOI in dit thema meegenomen kan worden.	

Impact met inkopen:

- De rijksoverheid hanteert 8 risicosectoren voor dit thema: bedrijfskleding, catering, grond stoffenmanagement, afvalzorg, energie, werkplekomgeving, laboratorium, ICT-werkomgeving, datacenters, connectiviteit
- Kansen en impact bij domein Bedrijfsvoering, met name bij clusters I&A en Facilitair. Daarnaast bij de domeinen Uitvoering en Bereikbaarheid & Wonen bij inkoop materialen

Wat doen we al?

Het thema Ketenverantwoordelijkheid wordt af en toe meegenomen in de inkopen en aanbestedingen. Voorbeelden van toepassingen zijn:

- Eisen van keurmerken en certificaten, zoals Forest Stewardship Council-keurmerk (FSC) voor duurzaam hout, Life Cycle Analysis (LCA), CO2-prestatieladder en Fairtrade koffie & thee
- Keuze voor Fairphone in aanbod telefonie medewerkers

Kansrijke ontwikkelingen:

- Aandacht voor dit thema via het Rijk, PIANOo en nieuwe Europese wetgeving (gepaste zorgvuldigheid)
- Binnen de organisatie is veel draagvlak om het thema op te pakken. Met name bij de domeinen Bedrijfsvoering, Uitvoeringen en Bereikbaarheid & Wonen zien kansen
- Kansen om dit te verbinden aan ontwikkelingen van de energietransitie en circulair materiaalgebruik

Wat is er nodig?

- Provinciebeleid ontbreekt en er is onvoldoende kennis. Dit maakt een structurele toepassing van het thema binnen inkopen en aanbestedingen op dit moment nog moeilijk
- De domein-ambities op dit thema zijn hoger dan de PZH-ambities. Dit komt doordat beleid nog ontbreekt

Actiepunten

- Beleid en doelen op het thema ketenverantwoordelijkheid ontwikkelen en toepassen. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van beleid en instrumenten die op rijksniveau voorhanden zijn
- Te ontwikkelen beleid doorvertalen naar toepassing voor inkopen en aanbestedingen (inkoopstrategie per domein)
- Kennisontwikkeling (basiskennis) op het thema stimuleren

1

2

3

4

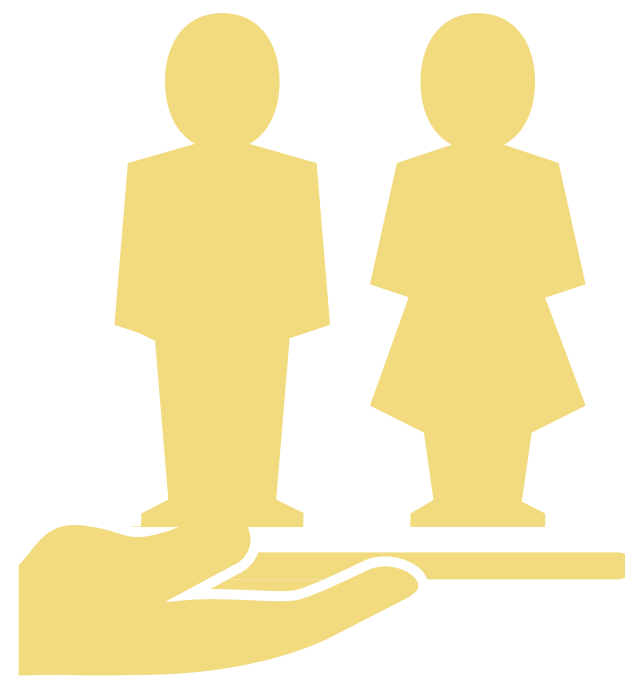
5

6

+

Thema 6

Social Return On Investment (SROI)

Thema 6 Social Return On Investment (SROI)

Betekenis:

SROI is een aanpak om arbeidsparticipatie te simuleren en meer werkgelegenheid te creëren voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Bij het verstrekken van opdrachten kunnen voorwaarden omtrent SROI worden opgenomen.

Categorieën:

Langdurig werkzoekenden - Jonge werkzoekenden - Mensen met een arbeidsbeperking - Personen die in aanmerking komen voor loonkostensubsidie - Mensen die vallen onder de Participatiewet - Inzet op werk, leerbanen, stages of opleidingen

PZH-doelstelling:

- Coalitieakkoord provincie Zuid-Holland 2023-2027 (p.33): “In onze inkoop en bedrijfsvoering zijn duurzaamheid, innovatie, sociale aspecten en circulariteit randvoorwaardelijk.”
- Coalitieakkoord provincie Zuid-Holland 2023-2027 (p. 33): “Als provinciale organisatie zijn we een inclusieve werkgever en een representatieve afspiegeling van de Zuid-Hollandse maatschappij. Omdat we geloven dat ons beleid en onze uitvoering beter wordt door het meenemen van verschillende perspectieven en het helpt als ons personeel een goede vertegenwoordiging is van onze inwoners. Racisme, antisemitisme, discriminatie en uitsluiting tolereren we niet”
- Charter diversiteit (9 oktober 2023): Streven naar een % (% is nog onbekend) werknemers met een verminderd arbeidsvermogen conform de banenafpraak. Toename van 8,5% ten opzichte van de huidige situatie
- Voor het overige deel van de doelgroep uit SROI zijn er geen benoemde doelstellingen

MVOI-Niveau	Huidig	0,5	Ambitie	1
Betekenis	We wegen af of MVOI in dit thema meegenomen kan worden.		We brengen de huidige situatie op het thema in beeld, zetten in op een verbetering en evalueren de verbetering.	

Impact met inkopen:

Kansen voor inkoop en aanbestedingen binnen alle domeinen, in bijzonder bij grote aanbestedingen met veel inzet van arbeid.

Wat doen we al?

SROI is regelmatig onderdeel van aanbestedingen, meestal als eis, soms aangevuld met gunning. Voorbeelden zijn:

- Bij aanleggen van het Natuurnetwerk
- In (grote) infrastructurele opdrachten
- In de aanbesteding eventcatering
- In de aanbesteding luxe lunchbroodjes

Kansrijke ontwikkelingen:

- Om SROI op een structurele manier te organiseren en toe te passen voor de gehele provinciale organisatie is een concept-SROI-beleidsadvies geschreven. Dit advies is in afwachting van ambtelijke beoordeling

- Vanuit de domeinen is er motivatie en worden kansen op dit thema gezien. Aansluiting bij organisatie-breed beleid is daarbij gewenst
- Ondertekening Charter Diversiteit (9 oktober 2023)

Wat is er nodig?

- Ambitieniveau 1 houdt o.a. in dat we stappen zetten voor verbetering en deze stappen evalueren
- Provincie-brede doelstellingen en beleid ontbreken op dit thema en zijn nodig voor correcte invulling en handhaving SROI in de praktijk
- Overnemen van het concept-beleidsadvies SROI wordt geadviseerd
- Beleid, doelstellingen en aanpak op SROI (na vaststelling) doorvertalen in inkoopstrategie

Actiepunten:

- Overnemen van het concept-beleidsadvies SROI
- Doorvertalen beleid naar toepassing voor inkoop en aanbestedingen (inkoopstrategie per domein)
- Uitkomsten SROI-advies afstemmen met huidige aanpak rondom banenafpraak (Participatiewet) i.v.m. passende in- en externe werkwijze

1

2

3

4

5

6

+

4. Inkoopdoelen en aandachtspunten inkoopstrategie

4.1 Kansrijke aanbestedingen

In onderstaande tabel staan per domein de aanbestedingen genoemd die kansrijk zijn voor het uitvragen van MVOI-thema's:

Domein	Kansrijke aanbesteding 2025	Milieu	Klimaat	Circulair	Ketenverantwoordelijkheid	Diversiteit & Inclusie	Social Return
Bestuur & Omgeving	1. Ondersteuning China activiteiten 2. Ondersteuning Europese subsidietrajecten				X	X	X
Uitvoering	1. DBO Oost 2. Concordiabrug 3. Baggeren vaarwegen 4. Steekterbrug 5. Wegenprojecten buiten DBO-contracten	X	X	X	X		
Bereikbaarheid & Wonen	In ontwikkeling						
Water, Klimaat & Natuur	1. Raamovereenkomst Landbouwkundige adviesdiensten 2. Raamovereenkomst Ingenieursdiensten 3. NNN_Krimpenerwaard_Cluster B 4. NNN_Gouwe Wiericke_Noordse Buurt	X	X	X	X		X
Economie & Energie	Geen aanbestedingen						
Bedrijfsvoering	1. Kantoormeubilair 2. Koude- en warme drankenautomaten 3. Wagenparkbeheer	X	X	X	X	X	X

Figuur 4: Kansrijke aanbestedingen voor MVOI per domein

4.2 Inkoopdoelen en aandachtspunten inkoopstrategie per domein

De uitkomsten van de ambitiewebsessies en de uitwerking per thema vormen de basis voor de inkoopdoelen en aandachtspunten voor de inkoopstrategie per domein:

- Domein Economie & Energie [\[bijlage 2\]](#)
- Domein Uitvoering [\[bijlage 3\]](#)
- Domein Bedrijfsvoering, cluster Communicatie [\[bijlage 4\]](#)
- Domein Bedrijfsvoering, cluster Informatisering & Automatisering (I&A) [\[bijlage 5\]](#)
- Domein Bedrijfsvoering, cluster Facilitair [\[bijlage 6\]](#)
- Domein Bedrijfsvoering, cluster Human Resource (HR) [\[bijlage 7\]](#)
- Domein Water, Klimaat & Natuur [\[bijlage 8\]](#)
- Domein Bestuur & Omgeving [\[bijlage 9\]](#)
- Domein Bereikbaarheid & Wonen (in ontwikkeling)

De inkoopstrategieën worden later in het MVOI-traject nader uitgewerkt. Ook gaan we werken aan een minimeisen-set per productgroep.

5. MVOI na MVOI-Actieplan B

5.1 Monitoring

Slagen we in het halen van de gemaakte afspraken? Lopen de verbeteringen op de thema's nog gelijk met de doelstellingen? Of is aanpassing nodig? Kortom monitoring is belangrijk om te zien of we nog op koers zitten. Hiervoor maken we o.a. gebruik van het MVOI-inkoopdashboard (zie figuur 3, inleiding). In dit dashboard houden we bij of en op welke manier MVOI is meegenomen in de aanbesteding. Voor het bijhouden van de verbeteringen op het infrastructurele terrein kunnen we bovendien gebruik maken van de CO2- en de circulariteitsmonitor.

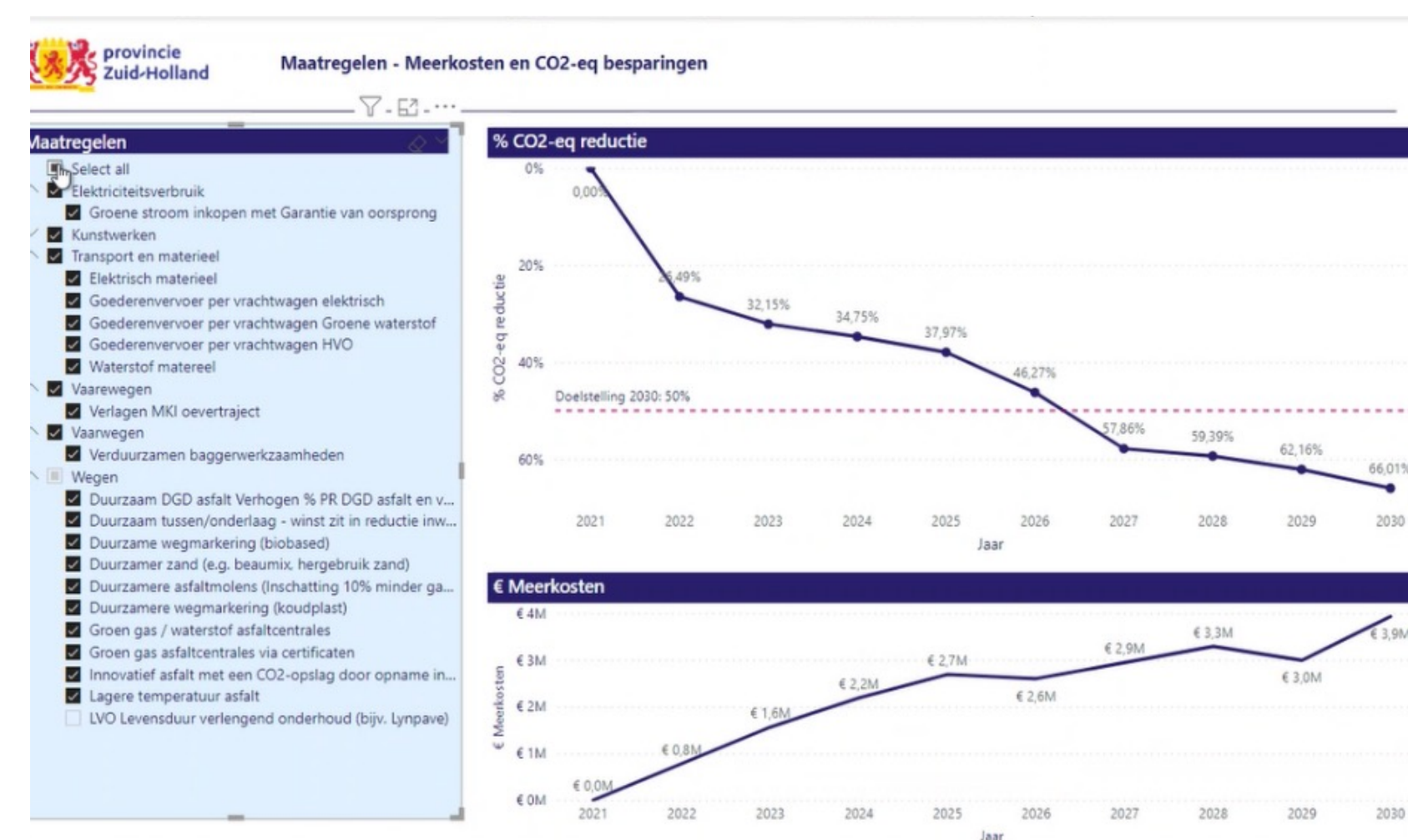
5.2 Borging

We gaan de MVOI-doelen vastleggen in het beleid van elk domein en in ons inkoopbeleid. MVOI komt ook in belangrijke procedures, werkafspraken en documenten zoals handboeken, moederbestekken en aanbestedingsleidraden. Waar dat mogelijk is proberen we daarbij om in eisen vast te leggen waaraan onze inkopen en aanbestedingen minimaal moeten voldoen. Deze eisen worden aangescherpt naarmate de tijd vordert. Duidelijk zijn hierover geeft de markt de kans om zich tijdig aan te passen aan onze hogere verwachtingen. Zo houden we elkaar scherp en werken we samen continu aan verbeteringen.

In onze inkoopdatabase leggen we vast of en hoe MVOI is meegenomen in de aanbesteding. Zo ontstaat een praktisch overzicht met inkoop hulpmiddelen voor toekomstige aanbestedingen. Door meer aandacht te geven aan contractbeheer zorgen we ervoor dat we de gemaakte afspraken op het gebied van maatschappelijke verantwoord inkopen ook echt nakomen. MVOI is een groeimodel.

5.3 Kosten & Opbrengsten

Het toepassen van duurzame en sociale MVOI-bevorderende maatregelen vindt plaats met gesloten beurs en binnen bestaande personele capaciteit. De ambities in dit actieplan zijn richtinggevend en zeggen in dit stadium niets over concrete kosten, meerkosten of besparingen. MVOI draagt in elk geval altijd bij aan het realiseren van maatschappelijke doelen (planetair en/of sociaal). Daarbij willen we met het MVOI-Actieplan B ook meer inzicht krijgen in wat precies de kosten en opbrengsten zijn van maatregelen die goed zijn voor mensen en de planeet. Het antwoord daarop ligt in de toekomst. Kwalitatief goede maatregelen die kostenneutraal zijn of die tot besparingen leiden, bijvoorbeeld door verminderd grondstoffen- of energieverbruik, kunnen we in principe direct toepassen. Voor maatregelen die een extra investering vragen (zie bijvoorbeeld figuur 5) is een bestuurlijk besluit nodig. Is er geen ruimte is voor een extra investering, dan passen we de ambities aan het beschikbare budget aan.

Figuur 5: Voorbeeld van inzicht in kosten en bijbehorende CO2-besparingen gekoppeld aan maatregelen (NB grafiek is gebaseerd op onzekere aannames en daarom uitsluitend bedoeld ter illustratie)

5.4 Planning

MVOI is altijd in beweging. Dit betekent dat we steeds werken aan het behalen van onze duurzame en sociale doelen via onze inkopen en aanbestedingen. Ons actieplan heeft een looptijd van drie jaar. De eerste drie stappen doen we één keer (zie figuur 1: stappenplan MVOI).

De stappen vier tot en met zeven doorlopen en beoordelen we elk jaar weer.

Zo blijven wij onszelf verbeteren. Wat we doen om dit te bereiken, staat hieronder. Op deze manier wordt MVOI een belangrijk deel van wie we zijn.

#	Wat	Wie	Wanneer
1	MVOI borgen in inkoopbeleid, domeinbeleid en andere relevante documenten en werkafspraken	MVOI-Team + Team Inkoop + Domeinen	Q3 '24 e.v.
2	Doorontwikkelen inkoopstrategieën + MVOI-inkoopinstrumenten (eisen, gunningscriteria, etc.)	MVOI-Team + Team Inkoop + Team Duurzame Infrastructuur (TDI)	Q3 '24 e.v.
3	Uitbouwen draagvlak MVOI en verbeteren kennisoverdracht tussen beleidsdomeinen en uitvoerende domeinen	MVOI-Team + Domeinen	Q3 '24 e.v.
4	Aandacht vragen voor en agenderen van adequaat contractmanagement	MVOI-Team + Team Inkoop	Q3 '24 e.v.
5	Check op MVOI-niveau lopende aanbestedingen	MVOI-Team + Team Inkoop + Domeinen	Q3 '24 e.v.
6	Monitoring MVOI a.d.h.v. inkoopdatabase, CO2- en circulariteitsmonitor	MVOI-Team + Team Inkoop + Team Duurzame Infrastructuur (TDI)	Q3 '24 e.v.
7	Inzicht verwerven in kosten en opbrengsten duurzame maatregelen (onderzoek)	MVOI-Team + Team Inkoop + Team Duurzame Infrastructuur (TDI)	Q3 '24 e.v.
8	Ontwikkelen en uitvoeren van een integraal communicatieplan	MVOI-Team + Team Communicatie	Q3 '24 e.v.
9	Evaluatie gemaakte MVOI-afspraken + terugkoppeling aan domeindirecteuren + bijstellen ambities	MVOI-Team	V.a. Q1 '25
10	Procesevaluatie MVOI-Actieplan	MVOI-Team	December '24
11	Monitoren ontwikkelingen ingediende concept-SROI-advies en D&I-advies om beleid en uitvoering op deze thema's te ontwikkelen	MVOI-Team + Inkoop + D&I-functionaris	Q3 '24 e.v.
12	Starten onderzoek naar betrekken instrumenten zoals subsidies etc. bij MVOI	MVOI-Team	V.a. Q1 '25

Bijlagen

- Bijlage 1: Doelen uit coalitieakkoord provincie Zuid-Holland 2023-2027
- Bijlage 2: Domein Economie & Energie
- Bijlage 3: Domein Uitvoering
- Bijlage 4: Domein Bedrijfsvoering Cluster Communicatie
- Bijlage 5: Domein Bedrijfsvoering Cluster I&A
- Bijlage 6: Domein Bedrijfsvoering Cluster Facilitair
- Bijlage 7: Domein Bedrijfsvoering Cluster HR
- Bijlage 8: Domein Water, Klimaat & Natuur
- Bijlage 9: Domein Bestuur & Omgeving
- Bijlage 10: Betekenis schaalverdeling MVOI-ambitieniveaus

Bijlage 1: Doelen uit coalitieakkoord provincie Zuid-Holland 2023-2027

MVOI-thema	Jaartal	Milieu & biodiversiteit	Klimaat	Circulair (inclusief biobased)	Social Return On Investment (SROI)	Diversiteit & inclusie	Ketenverantwoordelijkheid
Beleidsdoel uit coalitieakkoord		1	2	3	4	5	6
25% reductie CO2 uitstoot t.o.v. 2015.	2025		X				
49% reductie CO2 uitstoot t.o.v. (landelijk 55%).	2030		X				
Klimaatneutraal.	2050		X				
Vermindering van ammoniak naar een emissieplafond van 2,9-31 kton per jaar (huidig 5.5 kton).	2030	X	X				
Methaanemissiereductie (ZHPLG voor precieze aantal).	2030	X	X				
38% minder uitstoot NOx in de industrie t.o.v. 2019.	2030	X					
25% minder uitstoot NOx t.o.v. 2019 in de mobiliteit.	2030	X					
50% gebruik primaire abiotische grondstoffen (mineralen, metalen en fossielen) (p20).	2030			X			
Volledig circulaire economie.	2050			X			
30% natuurherstel VHR, met nationale areaal- en kwaliteitsopgave. Achteruitgang moet op landelijk niveau gestopt zijn.	2030	X					
40% areaal met stikstofgevoelige habitats binnen Natura 2000 onder de KDW.	2025						
a. 50%	2030	X					
b. 74%	2035						
Hydrologische condities Natura 2000-gebieden op orde.	2027	X					
Resterende opgave areaal voor NNN in Zuid-Holland: 3.270 ha.	2027	X					
Areaal opgave nieuw bos in Zuid-Holland: 150 ha binnen NNN. Daarbuiten nog niet toebedeeld.	2030	X					

Bijlage 1: vervolg

MVOI-thema	Jaartal	Milieu & biodiversiteit	Klimaat	Circulair (inclusief biobased)	Social Return On Investment (SROI)	Diversiteit & inclusie	Ketenverantwoordelijkheid
Beleidsdoel uit coalitieakkoord		1	2	3	4	5	6
Concentraties nutriënten (P en N) in oppervlaktewater voldoen aan wettelijke normen.	2027	X					
Concentraties gewasbeschermings-middelen in grond- en oppervlaktewater voldoen aan wettelijke normen.	2027	X					
Grondwaterlichamen voldoen aan norm voor goede kwantitatieve toestand.	2027	X					
Beleid, inrichting en beheer aangepast aan het veranderende klimaat. Schade en ontwrichting door weersextremen zoveel mogelijk beperken. Vastgelegd in Deltaprogramma Zoetwater en Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie.	2050		X				
Emissiereductieopgaven broeikasgassen veenweiden voor 6 provincies.	2030		X				
Landelijke emissiereductieopgave broeikasgassen voor de veehouderij en akkerbouw (mestaanwending akkerbouw).	2030		X				
Koolstofvastlegging in bomen/bos/natuur en landbouw bodems.	2030		X				
10% Groenblauwe dooradering (waarvan de helft in 2030).	2050	X					
Bij alle werkzaamheden, ruimtelijke ontwikkelingen en keuzes wordt expliciet rekening gehouden met de bodemdalingsgevoeligheid.		X	X				
We stellen een visie op voor een (snel)laadinfrastructuur voor busvervoer en goedertransport. Hiermee streven we naar een zero-emissie uitstoot van openbaar vervoer op termijn en passen hierop de concessies aan (p.11).			X				
Minimaal 35 TWh duurzaam opgewekte energie op land (wind en zon).	2030		X				
Streven naar minimaal 50% publiek of lokaal eigenaarschap van energievoorziening per project van duurzame energievoorziening.			X				
We voeren diversiteitsbeleid (p.32).						X	
We ontwikkelen beleid om bewustzijn rondom diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie te vergroten en zetten daar een passend instrumentarium voor in. Gegeven de krapte op de arbeidsmarkt wordt binnen een jaar een strategisch HR-beleid opgesteld, met inachtneming van de hierboven benoemde punten (p.33).						X	

Bijlage 1: vervolg

Algemene doelen in coalitieakkoord

- (p. 13/14) We willen een economie die een bijdrage levert aan de brede welvaart voor alle Zuid-Hollanders. Ondernemerschap is belangrijk voor de economie. Ondernemers creëren de banen en bieden werkgelegenheid aan inwoners. Dit geldt zowel voor grote als midden- en kleine ondernemers. We willen een economie die groeit in termen van kwaliteit en niet alleen in volume. Om dat te bereiken kiezen we voor een economie die:
 - o Duurzaam is; die uiteindelijk geen emissie uitstoot en gebaseerd is op een circulair energie- en grondstoffensysteem (onder andere voor stroom, warmte, CO2 en waterstof)
 - o Innovatief is; met een gezond en aantrekkelijk vestigingsklimaat dat ruimte biedt aan ondernemerschap
 - o Inclusief is; met gelijke kansen voor iedereen, waarin iedereen meetelt, meedoet en op een prettige en gezonde manier kan leven
- (p.16) We stimuleren de innovatieve ontwikkeling van duurzame energie en innovaties die de energiebehoefte terugbrengen en zien dit als een nieuwe internationaal sterke economische sector voor Zuid-Holland. Het gaat dan bijvoorbeeld over de productie en herverwerking van zonnepanelen en -boilers, warmtepompen, batterijen en windmolens
- (p. 19) Bij de versterking van onze economie en samenleving stellen we een breed welvaartperspectief centraal. Uiterlijk in 2025 is er een brede welvaartsagenda opgesteld die aansluit bij de landelijke monitoring. We wegen, sturen en rapporteren gelijktijdig op zowel economische doelen als op sociaal en cultureel gebied, de leefomgeving, gezondheid en onze democratie. We verkennen hoe we het brede welvaartperspectief kunnen verankeren in onze begrotingsystematiek
- (p. 20) Als provincie hebben wij diverse akkoorden en convenanten ondertekend die invloed hebben op verduurzaming en circulariteit in het inkoop- en aanbestedingsbeleid. Zoals de Green Deal Circulair Inkopen 2.0, de Green Deal Duurzaam GWW 2.0 en het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen en Aanbesteden
- (p. 30) Als provincie zijn we ook werkgever. We geven als inclusieve en duurzame organisatie het goede voorbeeld in ons werkgeverschap en bedrijfsvoering
- (p.33) In onze inkoop en bedrijfsvoering zijn duurzaamheid, innovatie, sociale aspecten en circulariteit randvoorwaardelijk. Hiermee geven we als organisatie het goede voorbeeld van wat wij van onze inwoners, ondernemers en bedrijven in de provincie vragen

Bijlage 2: Domein Economie & Energie

Thema	Domein Economie & Energie Inkoopdoelen en aandachtspunten inkoopstrategie	Datum gereed
Algemeen	We stellen medewerkers in staat om MVOI-gericht in te kopen. Dit doen we met trainingen met blijvende aandacht voor MVOI-thema's, geven inzicht in de mogelijkheden, gebruiken uniforme formats bij uitvragen, verminderen administratieve lasten en voorkomen onnodig zware criteria en eisen.	2025
 Klimaat	We moedigen emissieloos vervoer aan bij onze ondernemers. Daar waar de Gids Proportionaliteit en de Aanbestedingswet 2012 het toelaten kan emissieloos transport opgenomen worden als eis of gunningscriterium.	2025
 Milieu	Vooralsnog zijn geen inkopen gesignaleerd waar dit thema kan worden toegepast. Als mogelijkheden zich voordoen onderzoeken we hoe we dit thema toe kunnen passen.	N.v.t
 Circulair	Bij het organiseren van evenementen passen we zoveel mogelijk circulaire producten toe.	2025
 Social Return	Nadat de provincie Zuid-Holland het SROI-beleid (Social Return on Investment) heeft vastgesteld, toetsen we alle inkoopopdrachten voor diensten en werken groter dan de Europese drempelwaarde op de mogelijkheid om kwetsbare doelgroepen te laten betrekken bij de uitvoering van de opdracht door de opdrachtnemer.	2025
 Diversiteit & Inclusie	Nadat provincie Zuid-Holland intern D&I-beleid heeft vastgesteld onderzoeken we binnen welke aanbestedingen D&I kan worden toegepast.	2025
 Ketenverantwoordelijkheid	In samenwerking met deskundigen en de markt gaan we onderzoeken welke verdere stappen we kunnen zetten om ervoor te zorgen dat ondernemers in de productieketen nog meer hun verantwoordelijkheid nemen voor goede omstandigheden voor mens, natuur en milieu.	2026

Bijlage 3: Domein Uitvoering

Thema	Domein Uitvoering Inkoopdoelen en aandachtspunten inkoopstrategie	Datum gereed
Algemeen	<p>We stellen medewerkers in staat om MVOI-gericht in te kopen. Dit doen we met trainingen met blijvende aandacht voor MVOI-thema's, geven inzicht in de mogelijkheden, gebruiken uniforme formats bij uitvragen, verminderen administratieve lasten en voorkomen onnodig zware criteria en eisen.</p> <p>Bij kansrijke aanbestedingen bevragen we aannemers tijdens de marktconsultatie over nieuwe ontwikkelingen en mogelijkheden op het gebied van MVOI en passen deze toe daar waar het mogelijk is.</p>	2025
 Klimaat	We nemen MVOI zo vroeg mogelijk, tijdens de initiatieffase, en integraal mee. Binnen de aanbestedingen grijpen we kansen om de MVOI-thema's te versterken.	2025
 Milieu	We stellen een onderzoek in om inzicht te krijgen in de kosten/baten van MVOI-eisen, -criteria en -maatregelen.	
 Circulair	Om circulariteit te bevorderen binnen aanbestedingen vragen we de inschrijver om hun visie op hergebruik van materialen te geven. Om dit te kwantificeren maken we gebruik van de 'R-Ladder'.	
 Social Return	Nadat de provincie Zuid-Holland het SROI-beleid (Social Return on Investment) heeft vastgesteld, toetsen we alle inkoopopdrachten voor diensten en werken groter dan de Europese drempelwaarde op de mogelijkheid om kwetsbare doelgroepen te laten betrekken bij de uitvoering van de opdracht door de opdrachtnemer.	2025
 Diversiteit & Inclusie	Nadat provincie Zuid-Holland intern D&I-beleid heeft vastgesteld onderzoeken we binnen welke aanbestedingen D&I kan worden toegepast.	2025
 Ketenverantwoordelijkheid	In samenwerking met deskundigen en de markt gaan we onderzoeken welke verdere stappen we kunnen zetten om ervoor te zorgen dat ondernemers in de productieketen nog meer hun verantwoordelijkheid nemen voor goede omstandigheden voor mens, natuur en milieu.	2025

Bijlage 4: Domein Bedrijfsvoering Cluster Communicatie

Thema	Domein Bedrijfsvoering Cluster Communicatie Inkoopdoelen en aandachtspunten inkoopstrategie	Datum gereed
Algemeen	We stellen medewerkers in staat om MVOI-gericht in te kopen. Dit doen we met trainingen met blijvende aandacht voor MVOI-thema's, geven inzicht in de mogelijkheden, gebruiken uniforme formats bij uitvragen, verminderen administratieve lasten en voorkomen onnodig zware criteria en eisen.	2025
 Klimaat	We moedigen emissieloos vervoer aan bij onze ondernemers. Wij nemen een verlaging van de CO2-uitstoot en CO2-voetafdruk bij communicatiemiddelen (o.a. verminderen CO2-kosten opslag film en video, verminderen energiegebruik, beperking misdrukken, digital first stimuleren, inzetten energiebronnen drukwerk, verminderen papierafval, inktafval, afval van reinigingsmiddelen en vochtwater) op in de aanbestedingen. Hierbij waarderen wij de ondernemers die kunnen voldoen aan een lagere CO2-emissies hoger en benutten wij bij de uitvraag de beschikbare certificaten en normen (bijvoorbeeld EU Ecolabel voor grafisch papier, Nordic Ecolabel copy and printing paper).	2025
 Milieu	Wij gaan het gebruik van giftige en schadelijke stoffen bij de productie van o.a. papier (chloorvrije pulp), inkt, toners tegen en brengen de milieu-impact van deze middelen in kaart en proberen het te minimaliseren door het op te nemen in de aanbestedingen. De mogelijkheden voor gebruik van duurzame materialen wordt onderzocht (bijvoorbeeld graspapier).	2026
 Circulair	Wij stimuleren de aanschaf van circulaire producten en materialen bij aanbestedingen van communicatiemiddelen (verwerken, verzamelen, scheiden en gebruiken van recycleerbare materialen afkomstig van de afvalstroom, verpakkingen van gerecycled materiaal, recyclen van papier).	2025
 Social Return	Nadat de provincie Zuid-Holland het SROI-beleid (Social Return on Investment) heeft vastgesteld, toetsen we alle inkoopopdrachten voor diensten en werken groter dan de Europese drempelwaarde op de mogelijkheid om kwetsbare doelgroepen te laten betrekken bij de uitvoering van de opdracht door de opdrachtnemer.	2025
 Diversiteit & Inclusie	Nadat provincie Zuid-Holland intern D&I-beleid heeft vastgesteld onderzoeken we binnen welke aanbestedingen D&I kan worden toegepast.	2025
 Ketenverantwoordelijkheid	In samenwerking met deskundigen en de markt gaan we onderzoeken welke verdere stappen we kunnen zetten om ervoor te zorgen dat ondernemers in de productieketen nog meer hun verantwoordelijkheid nemen voor goede omstandigheden voor mens, natuur en milieu.	2026

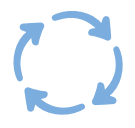

Bijlage 5: Domein Bedrijfsvoering Cluster I&A

Thema	Domein Bedrijfsvoering Cluster I&A Inkoopdoelen en aandachtspunten inkoopstrategie	Datum gereed
Algemeen	We stellen medewerkers in staat om MVOI-gericht in te kopen. Dit doen we met trainingen met blijvende aandacht voor MVOI-thema's, geven inzicht in de mogelijkheden, gebruiken uniforme formats bij uitvragen, verminderen administratieve lasten en voorkomen onnodig zware criteria en eisen.	2025
 Klimaat	Wij gaan onderzoeken waar mogelijkheden liggen voor een verlenging van de levensduur van ICT-producten brengen in kaart waar de CO2-uitstoot en energiekosten met betrekking tot dataopslag, datacenters en dataschoning geminimaliseerd kunnen worden.	2025
 Milieu	Vooralsnog zijn geen inkopen gesignaleerd waar dit thema kan worden toegepast. Als mogelijkheden zich voordoen onderzoeken we hoe we dit thema toe kunnen passen.	N.v.t.
 Circulair	Bij aanbestedingen van ICT-producten onderzoeken wij de mogelijkheden van het vervangen van fossiele, niet-duurzame geproduceerde grondstoffen door duurzame geproduceerde, hernieuwbare en algemeen beschikbare grondstoffen. Ook gaan wij bekijken waar zeldzame metalen uit elektronica hergebruikt kan worden en of er beschikbare alternatieven zijn voor schaarse grondstoffen. Dit houdt in dat wij onderzoek doen naar nieuwe productiemethodes en nieuwe producten die gericht zijn op het ontwerpen van ICT-producten met algemeen, beschikbare en duurzame grondstoffen.	2025
 Social Return	Nadat provincie Zuid-Holland het SROI-beleid heeft vastgesteld kan bij alle inkoopopdrachten voor diensten en werken groter dan de Europese drempelwaarde worden getoetst of het haalbaar is om de opdrachtnemer invulling te laten geven aan de wens om kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt te betrekken bij de uitvoering van de opdracht.	2025
 Diversiteit & Inclusie	Nadat provincie Zuid-Holland intern D&I-beleid heeft vastgesteld onderzoeken we binnen welke aanbestedingen D&I kan worden toegepast.	2025
 Ketenverantwoordelijkheid	In samenwerking met deskundigen en de markt gaan we onderzoeken welke verdere stappen we kunnen zetten om ervoor te zorgen dat ondernemers in de productieketen nog meer hun verantwoordelijkheid nemen voor goede omstandigheden voor mens, natuur en milieu.	2026

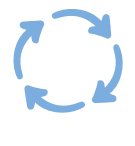

Bijlage 6: Domein Bedrijfsvoering Cluster Facilitair

Thema	Domein Bedrijfsvoering Cluster Facilitair Inkoopdoelen en aandachtspunten inkoopstrategie	Datum gereed
Algemeen	We stellen medewerkers in staat om MVOI-gericht in te kopen. Dit doen we met trainingen met blijvende aandacht voor MVOI-thema's, geven inzicht in de mogelijkheden, gebruiken uniforme formats bij uitvragen, verminderen administratieve lasten en voorkomen onnodig zware criteria en eisen.	2025
 Klimaat	<p>We passen zo veel mogelijk emissieloos vervoer toe bij onze aanbestedingen vervoer en wagenpark. En moedigen wij emissieloos vervoer aan bij onze ondernemers.</p> <p>Wij nemen een verlaging van de CO2-uitstoot en CO2-voetafdruk op in de aanbestedingen, indien mogelijk bij alle producten en diensten (o.a. CO2-uitstoot voertuigen, voeding, kantoorartikelen). Hierbij waarderen wij de ondernemers die kunnen voldoen aan een lagere CO2-emissie hoger en benutten wij bij de uitvraag de beschikbare certificaten en normen.</p>	2025
 Milieu	Wij belasten het milieu minder door milieubewuste voertuigtechnieken toe te passen, het gebruik van milieuvriendelijke producten en materialen te stimuleren (o.a. bij schoonmaak, voeding, kantoorartikelen) en het verbruik van water, voedselverspilling, afval, en energieverbruik (o.a. bij koffieautomaten) te verminderen. We gaan het gebruik van giftige en schadelijke middelen bij de productie en/of toepassing van o.a. kantoorartikelen en schoonmaak minimaliseren. Dit doen we door de milieu-impact van deze middelen in kaart te brengen en het aanbieden ervan te belasten in aanbestedingen	2025
 Circulair	Bij het inkopen passen wij zoveel mogelijk circulaire producten en materialen toe. Hierbij denken wij aan het gebruik van gerecyclede materialen voor kleding, kleding met een langere levensduur, retoursysteem voor kleding, verpakkingen van gerecycled materiaal, kantoormeubilair en het recyclen van producten en materialen (verpakkingen, koffie residu, automaten, meubilair, afval).	2025
 Social Return	Nadat de provincie Zuid-Holland het SROI-beleid (Social Return on Investment) heeft vastgesteld, toetsen we alle inkoopopdrachten voor diensten en werken groter dan de Europese drempelwaarde op de mogelijkheid om kwetsbare doelgroepen te laten betrekken bij de uitvoering van de opdracht door de opdrachtnemer.	2025
 Diversiteit & Inclusie	Nadat provincie Zuid-Holland intern D&I-beleid heeft vastgesteld onderzoeken we binnen welke aanbestedingen D&I kan worden toegepast.	2025
 Ketenverantwoordelijkheid	In samenwerking met deskundigen en de markt gaan we onderzoeken welke verdere stappen we kunnen zetten om ervoor te zorgen dat ondernemers in de productieketen nog meer hun verantwoordelijkheid nemen voor goede omstandigheden voor mens, natuur en milieu.	2026

Bijlage 7: Domein Bedrijfsvoering Cluster HR

Thema	Domein Bedrijfsvoering Cluster HR Inkoopdoelen en aandachtspunten inkoopstrategie	Datum gereed
Algemeen	We stellen medewerkers in staat om MVOI-gericht in te kopen. Dit doen we met trainingen met blijvende aandacht voor MVOI-thema's, geven inzicht in de mogelijkheden, gebruiken uniforme formats bij uitvragen, verminderen administratieve lasten en voorkomen onnodig zware criteria en eisen.	2025 ev
 Klimaat	We moedigen emissieloos vervoer aan bij onze ondernemers. Daar waar de Gids Proportionaliteit en de Aanbestedingswet 2012 het toelaten kan emissieloos transport opgenomen worden als eis of gunningscriterium.	2025 ev
 Milieu	HR inkopen bieden weinig ruimte voor dit thema. Wel kan het altijd als uitgangspunt genomen worden om als er een mogelijkheid is, kijken of het thema toe te passen is.	2026
 Circulair	Bij het organiseren van cursussen, congressen en informatiebijeenkomsten en andere evenementen passen we of vragen we, waar mogelijk, circulaire producten toe te passen.	2025
 Social Return	Nadat de provincie Zuid-Holland het SROI-beleid (Social Return on Investment) heeft vastgesteld, toetsen we alle inkoopopdrachten voor diensten en werken groter dan de Europese drempelwaarde op de mogelijkheid om kwetsbare doelgroepen te laten betrekken bij de uitvoering van de opdracht. Als HR de kans ziet dan zou het bij meervoudig onderhandse aanbestedingen (MVO) misschien ook kunnen, maar de balans tussen inspanning en resultaat moet hierbij wel in het oog gehouden worden.	2025 ev
 Diversiteit & Inclusie	Nadat provincie Zuid-Holland intern D&I-beleid heeft vastgesteld onderzoeken we binnen welke aanbestedingen D&I kan worden toegepast.	2025
 Ketenverantwoordelijkheid	In samenwerking met deskundigen en de markt gaan we onderzoeken welke verdere stappen we kunnen zetten om ervoor te zorgen dat ondernemers in de productieketen nog meer hun verantwoordelijkheid nemen voor goede omstandigheden voor mens, natuur en milieu.	2026

Bijlage 8: Domein Water, Klimaat & Natuur

Thema	Inkoopstrategie beleidsdeel WKN	Inkoopstrategie uitvoeringsdeel (aanleg, instandhouding en versterking van de natuur) WKN (bij NNN-projecten).	
Algemeen	We stellen medewerkers in staat om MVOI-gericht in te kopen. Dit doen we met trainingen met blijvende aandacht voor MVOI-thema's, geven inzicht in de mogelijkheden, gebruiken uniforme formats bij uitvragen, verminderen administratieve lasten en voorkomen onnodig zware criteria en eisen.		2025
 Klimaat	We moedigen emissieloos vervoer aan bij onze ondernemers. Daar waar de Gids Proportionaliteit en de Aanbestedingswet 2012 het toelaten kan emissieloos transport opgenomen worden als eis of gunningscriterium.	We nemen MVOI zo vroeg mogelijk, tijdens de initiatieffase, en integraal mee. Binnen de aanbestedingen grijpen we kansen om de MVOI-thema's te versterken. We stellen een onderzoek in om inzicht te krijgen in de kosten/baten van MVOI-eisen, criteria en maatregelen. Bij aanbestedingen passen we zo veel mogelijk de ladder van circulariteit toe, de R-ladder, en blijven we zoeken naar oplossingen die hoger op deze ladder staan.	2025 - 2026
 Milieu	Vooralsnog zijn voor wat betreft het beleidsmatige deel van WKN geen inkoop gesignaleerd waar dit thema kan worden toegepast. Als mogelijkheden zich voordoen onderzoeken we hoe we dit thema toe kunnen passen.		
 Circulair	Bij het organiseren van congressen en informatiebijeenkomsten passen we zoveel mogelijk circulaire producten toe.		
 Social Return	Nadat de provincie Zuid-Holland het SROI-beleid (Social Return on Investment) heeft vastgesteld, toetsen we alle inkoopopdrachten voor diensten en werken groter dan de Europese drempelwaarde op de mogelijkheid om kwetsbare doelgroepen te laten betrekken bij de uitvoering van de opdracht door de opdrachtnemer.		2025
 Diversiteit & Inclusie	Nadat provincie Zuid-Holland intern D&I-beleid heeft vastgesteld onderzoeken we binnen welke aanbestedingen D&I kan worden toegepast.		2025
 Ketenverantwoordelijkheid	In samenwerking met deskundigen en de markt gaan we onderzoeken welke verdere stappen we kunnen zetten om ervoor te zorgen dat ondernemers in de productieketen nog meer hun verantwoordelijkheid nemen voor goede omstandigheden voor mens, natuur en milieu.		2025

Bijlage 9: Domein Bestuur & Omgeving

Thema	Domein Bedrijfsvoering Bestuur & Omgeving Inkoopdoelen en aandachtspunten inkoopstrategie	Datum gereed
Algemeen	We stellen medewerkers in staat om MVOI-gericht in te kopen. Dit doen we met trainingen met blijvende aandacht voor MVOI-thema's, geven inzicht in de mogelijkheden, gebruiken uniforme formats bij uitvragen, verminderen administratieve lasten en voorkomen onnodig zware criteria en eisen.	2025
 Klimaat	We moedigen emissieloos vervoer aan bij onze ondernemers. Daar waar de Gids Proportionaliteit en de Aanbestedingswet 2012 het toelaten kan emissieloos transport opgenomen worden als eis of gunningscriterium.	2025
 Milieu	Vooralsnog zijn geen inkopen gesignaleerd waar dit thema kan worden toegepast. Als mogelijkheden zich voordoen onderzoeken we hoe we dit thema toe kunnen passen.	N.v.t.
 Circulair	Bij het organiseren van congressen en informatiebijeenkomsten passen we zoveel mogelijk circulaire producten toe.	2025
 Social Return	Nadat de provincie Zuid-Holland het SROI-beleid (Social Return on Investment) heeft vastgesteld, toetsen we alle inkoopopdrachten voor diensten en werken groter dan de Europese drempelwaarde op de mogelijkheid om kwetsbare doelgroepen te laten betrekken bij de uitvoering van de opdracht door de opdrachtnemer.	2025
 Diversiteit & Inclusie	Nadat provincie Zuid-Holland intern D&I-beleid heeft vastgesteld onderzoeken we binnen welke aanbestedingen D&I kan worden toegepast.	2025
 Ketenverantwoordelijkheid	In samenwerking met deskundigen en de markt gaan we onderzoeken welke verdere stappen we kunnen zetten om ervoor te zorgen dat ondernemers in de productieketen nog meer hun verantwoordelijkheid nemen voor goede omstandigheden voor mens, natuur en milieu.	2026

Betekenis schaalverdeling MVOI-ambitieniveaus

Colofon

Dit is een uitgave van de provincie Zuid-Holland.
Juli 2024.

Provincie Zuid-Holland
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
www.zuid-holland.nl

Tekst

provincie Zuid-Holland.

Vormgeving en productie

Vakteam Grafimedia,
provincie Zuid-Holland.

